

گام به گام با حافظ

در گشت مصی

دانه های عزیزی حافظ

تألیف استاد حسین منوچهری

سرشناسه:

عنوان قراردادی:

عنوان پدید آور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شماره الزامی:

رده بندی کنگره:

رده بندی دهی:

شماره کتابشناسی ملی:

حافظ، شمس الدین محمد، ۷۹۲ ق.

دیوان

گام به گام با حافظ در گلگشت مصلی و واژه‌نامه

غزل‌های حافظ از تألیفات حسین منوچهری

تهران، نورگیتی، ۱۳۸۹

۲ جلد، در یک مجلد، ۷۹۸ ص.

۹۷۸-۶۰۰-۵۰۶۶-۲۷-۰

لیثا

عنوان دیگر - گام به گام با حافظ در گلگشت مصلی (تألیفات)

شعر حافظ و دیگر شعرها در طی قرون و اعصار

شعر فارسی - قرن ۸ ق

شعر فارسی - قرن ۸ تاریخ و نقد

شعر فارسی - قرن ۸ ق، مجموعه‌ها

تضمین

منوچهری، حسین، ۱۳۱۷

۵۲۲۲ PIR ۱۳۸۹، ۵

۱/۳۲ UA

۷۹۵۷۷۰۲

انتشارات نور گیتی

۳۳۵۵۹۶۶۴

* گام به گام با حافظ در گلگشت مصلی *

(و واژه‌نامه غزل‌های حافظ)

• مؤلف: استاد حسین منوچهری

• ناشر: انتشارات نورگیتی ۳۳۵۵۹۶۶۴

• چاپ: چاپخانه آبنوس

• نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰

• تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

• شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۶۶-۲۷-۰

• قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

مادامہ سعید بہار ایچ جی وایٹ تقسیم کنندہ

مادرم!

گریه کردم اشک بر زخم دلم مرهم نشد
ناله کردم در فراق تو بار دردم کم نشد
گریه گلزار نشاطم، گل زهر سویی دمید
در غمم، جز قلب پاکه خاطری در غم نشد
گریه هر نابعدی از تو برانته یافتم
هیچگاه تدبیر بی منطق تو را حاکم نشد
کوه را بر کنده ام از پیش رود هر زمان
پشت من جز در عروج روح پاکت خم نشد
هر چه من یارم چو لبر، من بر تنور سینم
آب می سوزد مرا و ختم این ماتم نشد
مادرم گر خفته ای با مهره نانت زیر خاک
پس چرا زنگ صدالت در گوش من درهم نشد
چشمه سار دیده ام بر آب دلد لین چاه را
خط به دریا چون نویسم اینکه مقدورم نشد
بار الهی تحفه ای می بر ترش زین گریه ها
اشک من جز بر گل رخسار او شبنم نشد

تقدیر نامه :

آنها که با طبع و نشر کتاب سر و کار دارند، مشکلات و گرفتاری‌های حواشی آن را به خوبی می‌شناسند، و می‌دانند که کتاب از زمانی که پیش‌نویس آن برای چاپ آماده می‌شود، تا زمانی که کتاب به طبع می‌رسد، مؤلف یا مصنف با چه مصائب و مشکلات گوناگونی رو به رو است.

ولی خوشبختانه در کنار این سختی‌ها، عزیزی هم هستند که با جان و دل، می‌کوشند به نحوی در این امور فرهنگی به مؤلفان و مصنفان یاری برسانند. این کمک‌های جاتانه می‌تواند حتی در حد گفتن یک کلام یا لفظ «خسته نباشی» باشد، یا همین مختصر یاور بفرمایید سختی‌ها تلطیف می‌شوند و خستگی از تن مؤلف به در می‌رود.

با این دیدگاهست که حقیر خود را مکلف می‌دانم:

- ۱- از جناب آقای ابوالفضل اقبالپور مدیر عامل و مؤسس شرکت سپید گچ بساوه که انسانی والا و فرهیخته دوستی بی‌پایان است، صمیمانه تشکر کنم. ایشان در کلیه تألیفاتم در کنارم بوده و مرا حمایت کرده‌اند.
- ۲- از جناب آقای ناصر قراچه‌داغی از کارکنان ارشد باز نیشسته بانک مرکزی ایران که نام کتاب «ترنم ترانه‌ها» از تألیفاتم با پیشنهاد حضرت ایشان صورت گرفته است و حمایت‌های بی‌دریغ ایشان از حقیر در کارهایم موجب نهایت سپاسگزاری و امتنان مرا در پی داشته و دارد.
- ۳- از جناب آقای عباس ناصری مهندس عالی مقامی که در پروژه‌های بزرگ ساختمانی و تأسیساتی کشور نقش فعال دارند، و حقیر از الطاف ایشان هم بی‌نصیب نیوده‌ام، تشکر نمایم.
- ۴- خطاطی‌های کتاب کار استاد بهارزاده است که باعث خوشبختی‌ست. حقیر با این استاد جوان اصفهانی آشنا شده‌ام.

حسین مستوچهری

تقریظ

به قلم پروفور سید حسن امین

برای صاحب این قلم به عنوان مدیر ماهنامه حافظ جای خوشحالی و سرافرازی بسیار است، که سخنی
چند به عنوان مقدمه بر کتاب ارزشمند «کام به کام با حافظ» اثر دوست فرزانه و فراموشنم جناب
استاد حسین منوچهری بر قلم آورم.

کتاب حاضر در بخش آغازی که شامل زندگانی اولیه حافظ و چگونگی تحصیل و تامل فکری و علمی و
شخصیتی اوست، با عنوان «حافظ و قرآن» رشته تخلص و وجه تمییز و اشتراک او را تبیین می‌کند. و در
بخش پایانی کتاب، تأثیرپذیری و تأثیرگذاری حافظ را به نحو احسن گزارش می‌نماید. همچنین با
تکیه بر خواجوی کرمانی از یک سو و ارائه نمونه‌های کامل ابیات حافظ و ابیات مورد نظر بزرگان شعر و
ادب از سوی دیگر، در این ابواب فصل الخطابی به خوانندگان ارائه می‌دهد.

به عبارت دیگر روپای شاعران گذشته را در شعر حافظ در این کتاب بهتر از هر کتاب دیگر می‌توان
جست، چه این روپا به شکل «تفسیر» یا مستقیم و چه به شکل اقتباس یا استقبال باشد.

استاد حسین منوچهری

که خود مؤلف کتابی دیگر با عنوان «در ضیافت حافظ و خیام» است. در باب

بررسی تشابهات یا وجوه اشتراک فکری و لفظی بین رباعیات خیام و غزلیات حافظ، سنگ تمام گذاشته و نیک از عمده این کار بزرگ و خطیر برآورده است.

پایان کتاب، شامل واژگان و اصطلاحات مورد استفاده حافظ است که خواننده را از جهت ادبی و لغوی بسیار کمک می نماید. من به نوبت ناقابل خویش این خدمت بزرگ فرهنگی را به این پژوهشگر ادبی تبریک و شادباش عرض می کنم.

نکته نهایی آنکه حافظ، در ایران فرهنگی، محبوب ترین شاعر زمان ماست. به طوری که در ایران پس از قرآن مجید تعداد و شمارگان یا به اصطلاح تیراژ و خوان حافظ بیش از هر کتاب دیگر است. و مردم ایران پس از قرآن مجید که با آن استخاره می کنند، تنها می توانند حافظ است که فال می گیرند و این دو واقعیت نشان می دهد، که حافظ گذشته از اینکه محبوب ترین شاعر ایرانی است، بلکه او مانده و جادان ناخودآگاه جمعی ملت ماست.

در پایان سخن، دیگر بار با آرزوهای خوب برای مؤلف فرزانه و پژوهنده استاد حسین منوچهری و خوانندگان ارجمند و فرسنگ دوست توفیق روزافزون از خداوند سست دارم.

سید حسن امین

- ۱- قرآن مجید ۷-۱۲
- ۲- حافظ و قرآن ۱۵-۷۱
- ۳- حافظ وجواجو ۷۵-۱۰۹
- ۴- حافظ و امیر خسرو دهلوی ۱۱۳-۱۱۴
- ۵- حافظ و اوحدی مراغه ای ۱۱۷
- ۶- حافظ و امیر معزی ۱۱۹-۱۲۳
- ۷- حافظ و انوری ۱۲۷-۱۳۰
- ۸- حافظ و خاقانی ۱۳۳-۱۴۳
- ۹- حافظ و خیام ۱۴۷-۱۶۴
- ۱۰- حافظ و رواقی ۱۶۷-۱۷۰
- ۱۱- حافظ و سوزنی ۱۷۳-۱۷۴
- ۱۲- حافظ و سعدی ۱۷۷-۲۰۳
- ۱۳- حافظ و سلمان ساوجی ۲۰۷-۲۱۱
- ۱۴- حافظ و سنائی ۲۱۵-۲۱۷
- ۱۵- حافظ و شاه نعمت الله ولی ۲۱۹
- ۱۶- حافظ و شمس الدین محمد جوینی ۲۲۱-۲۲۲
- ۱۷- حافظ و ظهیر فارابی ۲۲۵
- ۱۸- حافظ و عماد فقیه ۲۲۷-۲۳۲
- ۱۹- حافظ و عطار ۲۳۵-۲۴۱
- ۲۰- حافظ و عراقی ۲۴۳-۲۴۶
- ۲۱- حافظ و عبدالواسع جیلی ۲۴۹
- ۲۲- حافظ و عنصری ۲۵۱-۲۵۴
- ۲۳- حافظ و فردوسی ۲۵۷-۲۶۰
- ۲۴- حافظ و کمال الدین اسماعیل ۲۶۳-۲۶۶
- ۲۵- حافظ و کسائی مروزی ۲۶۷-۲۶۸
- ۲۶- حافظ و منوچهری دامغانی ۲۷۱-۲۷۳
- ۲۷- حافظ و نظامی گنجوی ۲۷۷-۲۹۳

در میخانه عرفان چه می گذرد ؟

- ۲۸- در میخانه عرفان چه می گذرد ؟ ۲۹۷
- ۲۹- خیام ۳۰۵-۳۰۶
- ۳۰- سنائی غزنوی ۳۰۹
- ۳۱- عطار ۳۱۱
- ۳۲- مولوی ۳۱۳-۳۱۵
- ۳۳- خواجو ۳۱۷-۳۱۸
- ۳۴- حافظ ۳۲۱-۳۲۲
- ۳۵- رضی الدین آرتیمانی ۳۲۵-۳۲۶
- ۳۶- حمین منوچهری ۳۲۹-۳۴۶

کتاب دوم واژه نامه غزلهای حافظ

- ۳۷- واژه نامه غزلهای حافظ ۳۴۷
- ۳۸- کلید استفاده از واژه نامه ۳۴۹
- ۳۹- فهرست غزلها ۳۵۱
- ۴۰- غزل (۱) تا (۴۹۱) ۳۵۳-۴۰۲
- ۴۱- واژه نامه غزلهای حافظ ۴۰۳-۷۶۲

بخش واژه های ویژه حافظ

- ۴۲- بخش واژه های ویژه ۷۶۳-۷۹۸

کتاب اول

کام به کام به بافت

دکلمت سی

شهریست پر ظریفان وز هر طرف نگاری
یاران صلاي عشق است ، گر می کنید کاری
حافظ

چشم فلک ندیدست زین طرفه تر وقاری
در خواب کس نیامد زین خوب تر نگاری
هر تار زلف معشوق در چنگ حافظ عشق
رقص شکوفه ای شد بر شاخ نو بهاری
غافل چرا نشستنی در عجب و خود پرستی
برخیز قیامتی کن ، با رقص گلگذاری
ساقی بشو به مجلس ، جام و پیاله در ده
با همچو خضر بیاور ، آبی ز چشمه ساری
هر کس خدای خویش است چون ناخدا بدریا
پارو دهد نجاتش ، نه التماس بیاری
گر نیستی تو دلکش ، از جان برآور آتش
سوزی بشو چو جخماق ، بفروز تن چناری
افسون شعر حافظ ، نوشی ز شعر خیام
بشکست خمودیم را ، عاری شدم ز عاری
ساقی صراحیم ده ، رفع خماریم ده
تا از لب نگاری ، چینم گل اناری

حسین منوچهری

